

Kainuun liitto

Lausunto Kainuun liitolle: Kainuun maakuntasuunnitelma 2045 ja maakuntaohjelma 2026–2029

Kuhmon kaupunki kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Kainuun maakuntasuunnitelman 2045 ja maakuntaohjelman 2026–2029 luonnoksista. Kaupunki pitää tärkeänä, että suunnitelma perustuu ajantasaisiin tilannekuviin, yhteisiin tulevaisuusskenaarioihin ja selkeään Kainuu 2045 -visioon.

Kuhmon kaupunki kiittää erityisesti Kainuun maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatimisprosessin aikana toteutettua nuorten kuulemistä. E2 tutkimuslaitoksen koordinoiman nuorten kuulemisprosessin tulosten mukaan kainuulaiset nuoret korostavat Kainuun turvallisuutta, luonnonläheisyyttä ja rauhallisuutta. Nuoret korostavat tiiviitä yhteisöjä. Kuulemisen mukaan nuoret kokevat, että Kainuu on paikka, jossa nuorten ääni kuuluu ja he voivat olla oma itsensä. Nuorten kuuleminen vahvistaa käsitystä siitä, että maakuntasuunnitelma ei ole vain hallinnon asiakirja, vaan se rakentuu alueen asukkaiden kokemuksista. Tämä luo legitimizeettiä ja sitouttaa nuoria osaksi Kainuun tulevaisuustyötä. Nuoret ovat tulevaisuuden päätöksentekijöitä, työntekijöitä ja yrittäjiä. Heidän näkemyksensä heijastavat sekä nykyisiä vahvuuksia että sitä, millaisessa ympäristössä he itse haluaisivat elää. Kainuun nykyiset kuvatut vahvuudet ovat linjassa nuorten arvojen ja odotusten kanssa. Näitä vahvuuksia kannattaa vahvistaa ja yhdistää taloudelliseen ja koulutukselliseen kehittämiseen, jotta Kainuu pysyy houkuttelevana myös tulevaisuudessa. Nuorten kokemus siitä, että heidän äänensä kuuluu, voi antaa Kainuulle jopa kilpailuedun moniin muihin alueisiin verrattuna. Tätä voi vahvistaa luomalla lisää konkreettisia osallistumiskanavia ja tukemalla nuorten aloitteita esimerkiksi kulttuurin, kestävän kehityksen ja yrittäjyyden saralla.

Kainuun maakuntasuunnitelman 2045 luonnos

Kuhmon kaupunki pitää Kainuu 2045 -asiakirjan tavoitteita pääosin kannatettavina ja linjauksia maakunnan kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisina. Kuhmon näkökulmasta on erityisen tärkeää, että maakuntasuunnitelma tunnistaa Kainuun monimuotoisen maaseutuympäristön ja rajaseudun erityispiirteet.

Asiakirja tunnistaa hyvin Kainuun vahvuudet ja kehittämistarpeet, mutta Kuhmon kaupungin näkökulmasta on tarpeen korostaa muutamia erityisiä painopisteitä.

Kuhmo tunnetaan kansainvälisesti arvostetusta Kuhmon Kamarimusiikista, joka on merkittävä Kainuun kulttuurinen vetovoimatekijä. Kulttuurin ja tapahtumien merkitys alueen elinvoiman ja matkailun edistämisessä on syytä nostaa selkeämmin esille.

Kuhmo on vahva luontomatkailun ja kestävän matkailun kohde. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen tukee sekä matkailua että Kainuun vihreää siirtymää.

Kuhmon kaupunki painottaa, että Kainuun kilpailukyvyyn ja vetovoiman parantaminen edellyttää tieyhteyksien kehittämistä koko maakunnassa sekä laajakaistayhteyksien parantamista myös haja-asutusalueilla, jotta monipaikkaisuus ja etätyö voivat toteutua täysimääräisesti.

Kuhmon väestörakenne on ikääntyvä ja sukupuolijakauma vinoutunut. Asiakirjan tavoitteita kannattaa täydentää toimilla, jotka houkuttelevat erityisesti työikäisiä naisia ja lapsiperheitä alueelle. Samalla tulee panostaa koulutuspolkuihin ja työelämän laadun kehittämiseen, jotta alueen pitovoima vahvistuu.

Kuhmon kaupunki kannattaa biotalouden, uusiutuvan energian ja metsäteollisuuden vastuullista kehittämistä, jalostusasteen nostamista sekä kiertotalouden ja kaksoiskäyttöteknologioiden hyödyntämistä. Investoinnit tulee sovittaa yhteen ympäristöarvojen ja matkailun edellytysten kanssa. Kuhmon kaupunki korostaa, että ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on keskeinen lähtökohta kaikessa kehittämistyössä.

Erityisesti korostamme kulttuurin ja luontomatkailun vahvistamista, liikenneyhteyksien kehittämistä, biotalouden ja uusiutuvan energian kestävää hyödyntämistä sekä monipuolisen koulutuspolun ja työelämän laadun parantamista koko Kainuussa. Tavoitteiden toteuttamisessa on varmistettava, että Kuhmon ja muiden maaseutukeskusten erityispiirteet huomioidaan ja että elinympäristön laatu säilyvät Kainuun vetovoiman perustana. Kuhmon näkökulmasta on erityisen tärkeää, että maakuntasuunnitelma tunnistaa Kainuun monimuotoisen maaseutu ympäristön ja rajaseudun erityispiirteet

Kainuun maakuntaohjelma 2026–2029

Kuhmon kaupunki pitää Kainuun maakuntaohjelmaa hyvin valmisteltuina ja näkee ohjelman tarjoavan hyvät lähtökohdat maakunnan kehittämiseksi. Kuhmo korostaa erityisesti biotalouden, kulttuurin, saavutettavuuden ja maaseudun elinvoiman painotuksia sekä rajaseudun erityispiirteiden huomioimista tärkeänä.

Neljälle seuraavalle vuodelle ajoittuva maakuntaohjelma jakaantuu kolmeen tavoitteelliseen kehittämisteemaan sekä niitä toteuttaviin tavoitteisiin ja toimenpidekokonaisuuksiin, joita toteuttamalla maakuntaa kehitetään kohti Kainuun 2045 visiota. Kuhmon kaupunki pitää valintaa perusteltuna. Yksittäisenä huomiona Kuhmon kaupunki esittää, että maaseudun elinvoima tulee kytkeä tiiviisti kaikkiin kehittämisteemoihin.

Jokaista maakuntaohjelman kolmea pääkokonaisuutta tullaan seuraamaan vaikuttavuus- ja tuotosindikaattoreiden kautta. Tulevina vuosina laadittavat maakunnan tilanne- ja kehityskuvat muodostavat osan maakuntaohjelman seurantaan. Seurattavat indikaattorit ja niiden tavoitetasot tullaan asettamaan vuosille 2029 ja 2045. Tavoitteiden toteutumisen seurantaindikaattorit ja niiden tasot määritellään ohjelmapiirteiden edetessä. Kuhmo esittää, että indikaattoreissa huomioidaan myös pienempien kuntien näkökulmasta merkitykselliset mittarit, kuten maaseutualueiden väestökehitys sekä palvelujen saavutettavuus.

Kehittämisteemat

Osaava ja ilmastoviisas kestävä kasvun ja kansainvälistymisen Kainuun

Kuhmo korostaa biotalouden, puunjalostuksen ja luovien alojen (esim. Kuhmon Kamarimusiikki) merkitystä maakunnan kansainvälisen tunnettuuden ja talouskasvun edistäjinä. Kaupunki kannattaa panostuksia koulutus- ja tutkimusyhteistyöhön sekä vähähiilisiin ratkaisuihin, jotka tukevat kestäväää kasvua.

Turvallinen, saavutettava ja vetovoimainen Kainuu

Kuhmolle on keskeistä parantaa liikenne- ja digiyhteyksiä, jotta yritysten toimintaedellytykset ja asukkaiden arjen sujuvuus paranevat. Kuhmo pitää tärkeänä myös rajaturvallisuuteen ja varautumiseen liittyvien resurssien turvaamista.

Hyvinvoiva ja tasa-arvoinen Kainuu

Kaupunki painottaa palveluiden saavutettavuutta koko maakunnan alueella. Erityisesti ikääntyvän väestön tarpeet ja maaseutualueiden palveluiden turvaaminen tulee huomioida. Kulttuuri ja liikunta ovat keskeisiä hyvinvoinnin vahvistajia, ja niiden tukeminen edistää myös alueen vetovoimaa.

KUHMON KAUPUNGINHALLITUS